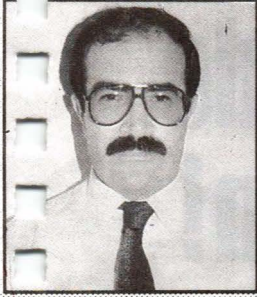

sektör'den...

Şekero Kardeşler usulü dış politika ve turizm

Şekero Kardeşler 30-35 yıl önce Bitlis'te ayakkabı boyacılığı yaparlardı. Ama onları herkes daha ziyade dış politika üzerine yaptıkları yorum ve açıklamalarıyla tanırdı. Rus düşmanlığının yoğunluk kazandığı bir dönemde Şekero Kardeşler (*Almanlar Rusların sonunu getirecek*), (*İngilizler de bizden yanaymış*) türünde açıklamalarda bulunur, herkesin kendilerini dinlemelerini başarırlardı.

Şekero Kardeşler'e -medyanın boyut kazanmadığı bir dönemde - dış politika üzerinde yorum yapmaya olanak tanıyan husus, devletin belirgin ve kişilikli bir dış politika çizgisi izleme geleneğiydi kuşkusuz. Komşularla olan politikaların esasları özenle belirlenmişti. Dostluk paktları gözlenmekteydi.

Türkiye'nin günümüzdeki dış politikası öylesine belirsiz ve anlaşılmaz bir çizgide seyrediyor ki insan ister istemez Şekero Kardeşler'in karikatürize ettikleri politikalarla kıyaslama yapmak gereğini duyabiliyor. Şimdilerde Şekero Kardeşler usulü politika bile yapılmayacak kadar bir belirsizlik var.

Hiç kuşkusuz sayın Hikmet Çetin efendiliği, dürüstlüğü, kişiliğiyle düzeyli ve saygın bir insan. Ancak dış politika alanındaki "*basiretsizliği*" bu kişisel tanımlamayla karıştırmamak gerekir. Dış politikada Amerikan gölgesinin "ihсан" etmemesini sağlayacak politikalar geliştirmek durumundayız.

Neredeyse tüm komşularımızla iyi ilişkiler içinde olmayışımızın büyük zararlarını görüyoruz. İhraç mallarımızın büyük bölümünü satın alan komşularımızla iyi ilişkiler içinde olmamız kimi ekonomik sıkıntıları da beraberinde getirmektedir.

Türkiye yeni Türk cumhuriyetleriyle ilgili politikasında da iyi bir sınav verememiştir. Özellikle Azerbeycan konusu seçkin bir örnektir. Ermenistan-Azerbeycan ilişkilerinde Türkiye arabulucu olabilir, uzlaşma sağlayabilirdi. Türkiye, Irak'ta olduğu gibi burada da Amerikancı politikalarla "*Ne isa'ya ne de Musa'ya*" yaranamamış, genç cumhuriyetlerle olan siyasi ve ekonomik çıkarlarını başlamadan noktalamıştır.

Türkiye, kuzey-doğusundaki oluşumlarda "Ağabey" rolünü oynayabilseydi, hem Ermenistan-Azerbeycan sorununda arabulucu ve çözüm getirci bir konumda yansıyacak, hem de Azerbeycan'a bilgi ve mal satmak; karşılığında petrol almak gibi bir yaklaşımı doğurabilirdi. Ama nedense bunların hiçbiri göze çarpmayınca Türk halkı nasıl bir dış politika çizgisi izlendiğini anlayamamakta, Şekero Kardeşler usulü bir yorum yapmak bile mümkün olamamaktadır.

Türkiye dört bir yanında yangın olabilecek bir devlet konumuna girmiştir. Bu kıvılcıkların oluşması veya yangına dönüşmesinde belirsiz politikaların ve basiretsizliğin katkısı vardır. Amerika'nın çizdiği rotalarla veya hazırladığı senaryolarda yansımak zorunluymuş gibi komşuları ile olan ilişkilerini bozmuş olan Türkiye, şimdi de Kıbrıs'ta bir karşı hücumu tanık olmaktadır. Sn. Denктаş'ın gücendirilmesine uzatılacak çizgide yapılan anlaşılmaz işlemler Kıbrıs sorununu dar kalıplar içinde çözümsüzlüğe itmiş bulunmaktadır.

Bütün bu politikalar ülkenin bir ateş çemberi içinde bulunduğu anlamına gelmektedir. Bu tür bir çemberin içinde olan ülkede "istikrar" sözcüğünün anlam taşıması zorlaşır. Zira "istikrar"ı bozacak çaba ve eylemler dışarıdan kısırtılmakta ve desteklenmektedir. Bu noktada Türkiye'nin gündeminde olması gereken ilk konu komşularıyla olan soğuk ve gergin ilişkilerin yok edilip önlenmesi olmalıdır. Bu sağlanamadığı sürece evin içinde beklenen ve arzulanan huzurlu ortamı bulmak mümkün olmayacaktır.

Ne yazık ki bu olumsuzluk her alana yansıyacak ve ülkenin istikrarsız yapısı ekonomik, sosyal ve siyasal boyutlarıyla negatif ürünler vermeye devam edecektir. Örneğin yeni boyut kazanan turizm sektörü için gerekli olan ortam nedir acaba? Salt tanıtım ve pazarlama eksikliği mi? Kuşkusuz hayır. Her an diken üstünde olan bir sektör gözüyle bakılması, ülkenin dıştan içe vuran koşullarından kaynaklanmaktadır.

Ekonomik sorunlar, terör, kargaşa ve savaş örneği olumsuzlukların kaynağı yakın komşular olabilmektedir. Böyle bir yapı ve tutum Türkiye'ye geniş pencereler açtırmayabilir.

Atalarımız "*ev alma komşu al*" derken canlı ve sıcak bir ilişkiler yumağının önemini vurgulamışlardır. Türkiye komşularıyla olan ilişkilerini ve doğal olarak da dış politika çizgisini yeniden gözden geçirmeli ve "*yeni bir sayfa*" açmalıdır. Terör sorununu çözme, ekonomik başarılar sergileme örneği yaklaşımlar için bunlar birer zorunluluktur.

ABDULLAH
TEKİN